

عنوان مقاله:

موقعیت کاشغر در جاده ابریشم (در متون ایرانی - اسلامی)

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات ایران شناسی، دوره 1، شماره 1 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

محمد باقر وثوقی - استاد تاریخ دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

جاده ابریشم یکی از مهمترین راه‌های ارتباطی تمدن‌های قدیم و مسیر اصلی تبادلات شرق به غرب و غرب به شرق بوده است. این مسیر بسیار طولانی در طول تاریخ از آبادانی و رونق زیادی برخوردار بوده و نقش اصلی را در مراودات اقتصادی جهان ایفا کرده است. در این مسیر تجاری، علاوه بر تبادل کالا، فرهنگ‌ها؛ سنتها؛ آداب و رسوم ملت‌ها نیز از چین به غرب و از غرب به چین منتقل شده است. اهمیت و نقش اساسی این جاده در تاریخ مناسیبات اقتصادی و فرهنگی و اجتماعی جهان، بر هیچکس پوشیده نیست. در این میان ایستگاه‌ها و توقفگاه‌های مهم آن، در طول تاریخ دارای اهمیت و جایگاه ویژه‌ای بوده‌اند. یکی از مناطق مهم در مسیر جاده ابریشم، «کاشغر»، بوده که بدلیل موقعیت خاص جغرافیایی، موجب توجه نویسندهان و مورخان پداجا شده است. کشور ایران، یکی از قدیمی‌ترین کشورهای آسیایی است که در میانه جاده ابریشم قرار داشته و نقش واسطه ارتباطی بین چین و کشورهای غرب را در این مسیر، ایفا کرده است. به همین دلیل نویسندهان؛ مورخان؛ ادبیان و جغرافی نویسان ایرانی، همواره درباره این مسیر تجاری، بویژه کاشغر و ایستگاه‌های آن، مطالبی نوشتند و آنها را نسل به نسل به دیگران منتقل کرده‌اند. بررسی و مطالعه اینگونه منابع و معرفی آنها، می‌تواند کمک شایانی به روشنتر شدن کیفیت تبادلات اقتصادی و فرهنگی جاده ابریشم داشته باشد. این مقاله تلاش می‌کند که با بررسی متون اسلامی، به معرفی اجمالی «موقعیت کاشغر در جاده ابریشم» پردازد. همچنین عمدۀ توجه این نوشتار بر شناساندن نویسندهان این آثار و بیان گرایش ای از آگاهی‌ها در مورد «کاشغر» استوار شده و نیز بر تقسیم بنده و معرفی کوتاه متون فارسی، درباره «کاشغر» اختصاص یافته است. بنابرین، در این نوشتار موضوع کاشغر در سه بخش «کاشغر در متون تاریخی، جغرافیایی و ادبی قرون نخستین اسلامی تا دوره صفویه»؛ «کاشغر در متون منظوم فارسی»؛ «موقعیت کاشغر در جاده ابریشم، بر اساس یک نقشه تاریخی از دوره مغول»، به عنوان یک مسئله تاریخی، مورد مطالعه و ارزیابی قرار می‌گیرد.

کلمات کلیدی:

جاده ابریشم، کاشغر، متون اسلامی، متون تاریخی، متون جغرافیایی، متون نظم فارسی، نقشه تاریخی، دوره مغول

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1945114>

